

ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ «ДОСЛІДЖУЄМО ПРИРОДУ РАЗОМ»

Брижак Л.М., завідувач відділу біології та методичної роботи

Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

Позашкільна освіта – унікальне середовище спілкування, ефективний засіб формування гуманістичних ціннісних установок, яке сприяє позитивній соціалізації та професійному самовизначенню учнівської молоді, надає становленню людини нової якості. Найважливіша роль закладів позашкільної освіти реалізується у площині розвитку нахилів, здібностей та інтересів дітей і молоді. Тому сьогодні вкрай необхідним постає оновлення якості змісту позашкільної освіти на основі принципів гуманізації й демократизації освітнього процесу; індивідуалізації та врахування вікових інтересів дітей та молоді.

В останні роки у зв'язку з антропогенним впливом на природне середовище зростає актуальність проблеми вивчення та охорони рослинного покриву. Особливо це стосується біотопів, розташованих поблизу населених пунктів. Унікальне розташування міста Полтави на межі двох географічних зон Лісостепу та Степу забезпечує небувале різноманіття рослинних угруповань, які потерпають від нерозумного ставлення до них. [1]

Видатний український педагог В.О Сухомлинський, який надзвичайно любив природу, зазначав: «Природа – величезної ваги виховний фактор, що накладає свій відбиток на весь характер педагогічного процесу. Світ, що оточує людину, - це перш за все, світ природи з безмежним багатством і невичерпною красою» [2]

У Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді увесь освітній процес спрямований на формування соціально зрілої людини, яка буде успішною в майбутньому. Навчання озброює її знаннями і вміннями, а виховання формує життєву компетентність.

Робота Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді характеризується пошуком нових і вдосконаленням

традиційних форм та методів виховання обдарованої учнівської молоді. Головними принципами забезпечення виконання цього завдання є впровадження інноваційних технологій в позашкільну освіту, використання природного середовища з метою екологічного виховання, організація науково-дослідницької діяльності учнівської молоді. [1]

Вивчення довкілля має бути цікавим і захоплюючим. У досягненні мети переважають тенденції до використання активних засобів і форм організації освітнього процесу. Традиційною формою роботи з вихованцями обласного еколого-натуралістичного центру є обласна науково-дослідницька експедиція, започаткована Полтавським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді двадцять років тому. У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні науково-дослідницькі експедиції переведені в онлайн формат. Прагнучи викликати інтерес до природничих наук, залучити якомога більше здобувачів освіти до дослідницько-експериментальної роботи педагогічними працівниками центру було започатковано проведення освітнього проєкту „Досліджуємо природу разом”. Це науково-дослідницька експедиція в онлайн-форматі. Мета проєкту: залучення здобувачів освіти до вивчення природних та штучних екосистем, ознайомлення із біорізноманіттям рослинного світу області, вивчення особливостей поширення та вирощування рослин у нашому регіоні.

Завдяки проєкту вихованці закладів загальної середньої та позашкільної освіти області, які цікавляться дослідженнями в природі, мали можливість долучитись до телеграм-каналу, де публікуються цикли практичних онлайн занять з вивчення та дослідження природних угруповань міста Полтави та Полтавської області, рослин-інтродуцентів, агроценозів. [3]

Протягом двох тижнів юні науковці вивчали природні та штучні екосистеми, познайомилися з лабораторіями Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, побачили багато цікавих

віртуальних відео екскурсій, які підготували педагоги закладу разом з науковцем Іриною Беседіною.

При перегляді он-лайн екскурсій діти мали змогу вивчити рослини субтропіків та тропіків, вивчали гетерогенну групу еукаріотичних безхлорофільних організмів – грибів, ознайомились з рослинами-екзотами. Вивчення рослинних угруповань проводилось з використанням колекцій рослин, які ростуть на території обласного еколого-натуралістичного центру, ботанічного саду Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Полтавського міського дендропарку, парку Перемоги. Загалом відзнято та опубліковано понад 30 навчальних відеороликів. Авторами матеріалів є педагогічні працівники та науковці Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Таким чином, польова практика є невід'ємною частиною освітнього процесу, яка сприяє ґрунтовному закріпленню набутих теоретичних знань, це спілкування дітей з природою не через підручник, а через дотик.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко Т.Л., Байрак О.М., Залудяк М.І. та ін.. Заповідна краса Полтавщини – Полтав: ІВА «Астрєя», 1996. – 180с.

2. Біорізноманіття: інноваційна діяльність у системі екології і освіти. /Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Видавництво ПП «Астрєя», Полтава. 2021. - 124с.

3. Тарабун В., Медведєв В. Інтродукція деревних рослин . Біорізноманіття: інноваційна діяльність у системі екології і освіти. /Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Видавництво ПП «Астрєя», Полтава. 2021. – 89 с.